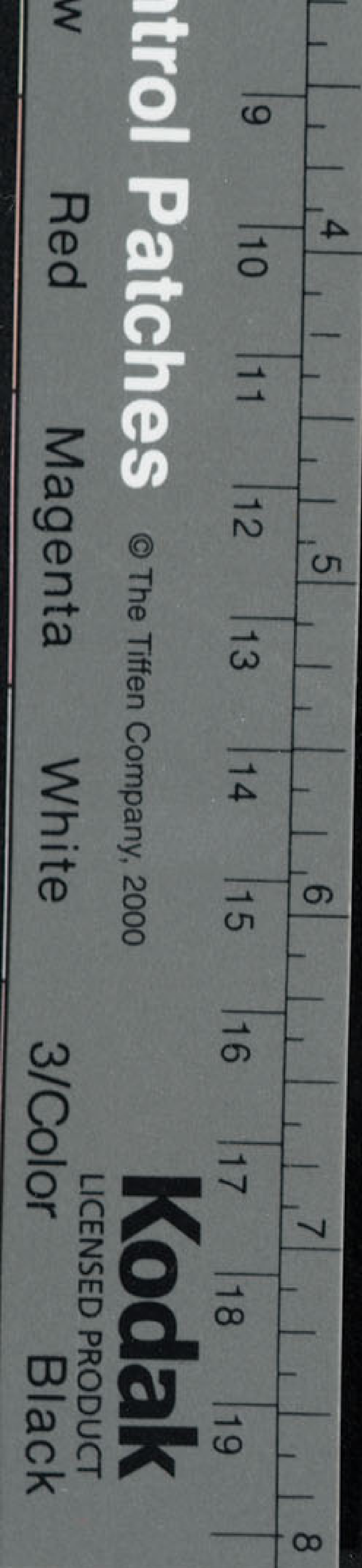
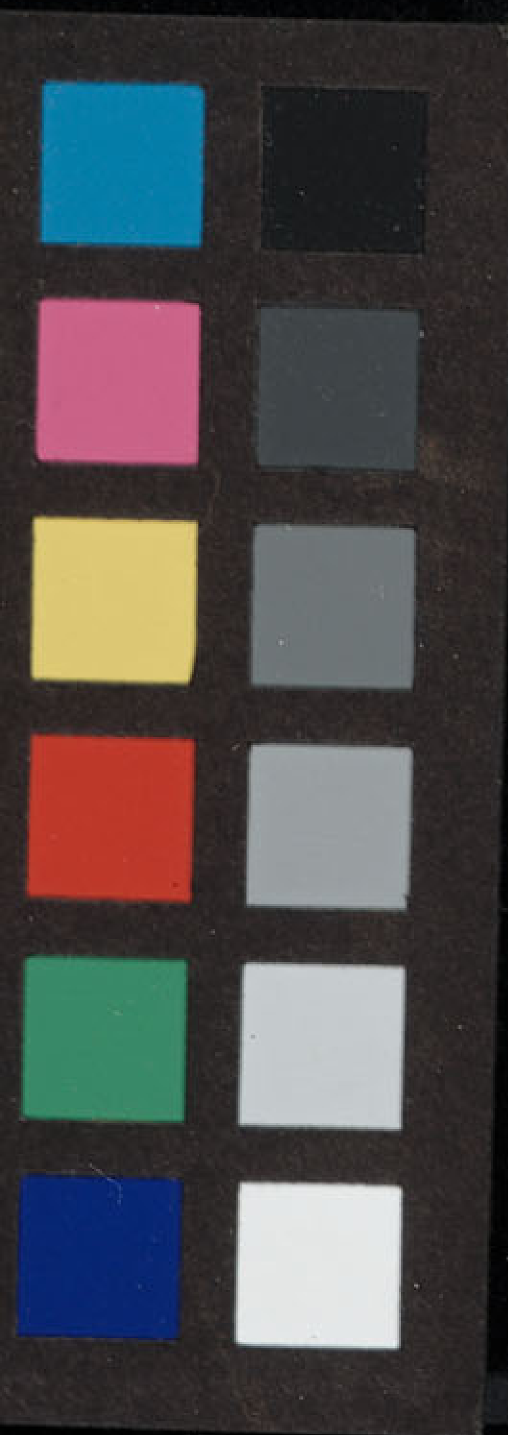
Incipit tractatus de tabellionibus
per dominum Bar. compilatus

Tractaturi de tabellionibus

Tractaturi de tabellionibus quorum officium
frequentatur tam in iudicialibus quam extraiudicialibus pro
super hoc aliquid et perfecto utile dicere instituimus. Et
primo quaero quis possit creare tabelliones et videtur quod nemo
possit nisi princeps quia per tabelliones alteri acquiritur. l. non aliter ff.
de adop. ergo oportet quod a principe fiat sicut dicitur de illo qui abili-
tatur ad postulandum. Nam secundum ius commune alteri per alterum
non acquiritur. l. stipulatio ista. § alteri ff. de verbor. ob. Ergo
patet quod ut per tabellionem alteri acquiratur est contra ius commune. sed
inferior a principe non potest tollere ius commune. l. ille a quo ff. ad
trebel. § tempestivum. et l. nam magistratus ff. de arbi. et ibi
dicitur casus in l. actuarios. C. de numerariis et cohortalibus. li.
x. Et hoc tenuit Inno. in c. per in pri. de fi. instru. et ibi
dicitur quod nemo subditus pape vel imperatoris potest creare ta-
belliones. sed ipsi soli hoc possunt. movebatur tali ratione. Nam
constat quod officium tabellionis est contra ius naturale commune et di-
vinum. quod certe sine teste morum aliquis credatur sine aliquo
adminiculo ut no. in c. fi. de fide instru. sed contra ius na-
turale nomen vel vetus testamentum venire propria auctoritate
non licet nisi soli principi. ut l. princeps ff. de legi. et in c. pro-
posuit de conce. preben. Sed hoc fallit secundum eum si princeps con-
suetudo vel lex hanc potestatem alium concederet. quia tunc possunt quod
consuetudo hanc potestatem creare tabelliones. ar. l. C. de emanci
liberis hunt tales potestatem creare tabelliones. ar. l. C. de emanci-
pationibus. et c. accidentibus de exces. prela. Item fallit in
liber. l. fi. et c. accidentibus de exces. pla. Item fallit in
regibus habentibus merum et summum imperium secundum eundem Inno.
Spe. in ti. de bel. in aut. de tabelli. tenet contrarium. videlicet
quod Iaco. de bel. in aut. de tabelli. tenet contrarium. videlicet
quod quilibet superior possit creare tabellionem suum subditum. allegat
hoc in arg. co. li. § in tantum. Hanc opinionem tenet Guil. de susa
et bar. in l. nec tamen § fi. ff. de adop. et alii tales communiter.
Nam si solus princeps crearet tabelliones. ipse solus ab officio
amoveret et non alius. quia illius est privatio cuius est concessio
ut in aut. de defen. civi. § in tertium col. iii. sed certe est quod
iudices inferiores a principe privant tabelliones propter delicta
ut in aut. de armis § fi. col. vi. et in aut. de defen-
sor. civi. § ut sic iubemus col. iii. et l. gra. de ana. li. xi
Igitur et e. Item ista opinio videtur casus in aut. de defen. ci.
§. idem. col. iii. et C. de fal. mone. l. ex provinciali. et in
aut. de iudi. § ut nostris. col. vii. C. de offi. comi. sacra.
lar. § idem om. l. i. C. de fal. monete. l. opus. et l. opus de op.
pub. l. antiochensium ff. de pri. credi. Et sic ad duo et duo
hi inferiores a principe sunt in potestate circa ea que tamen generalia
talia dicuntur valere per totum orbem. l. leges C. de legibus.
Sed constat quod plures tabellionatus est quid generale. quia eorum

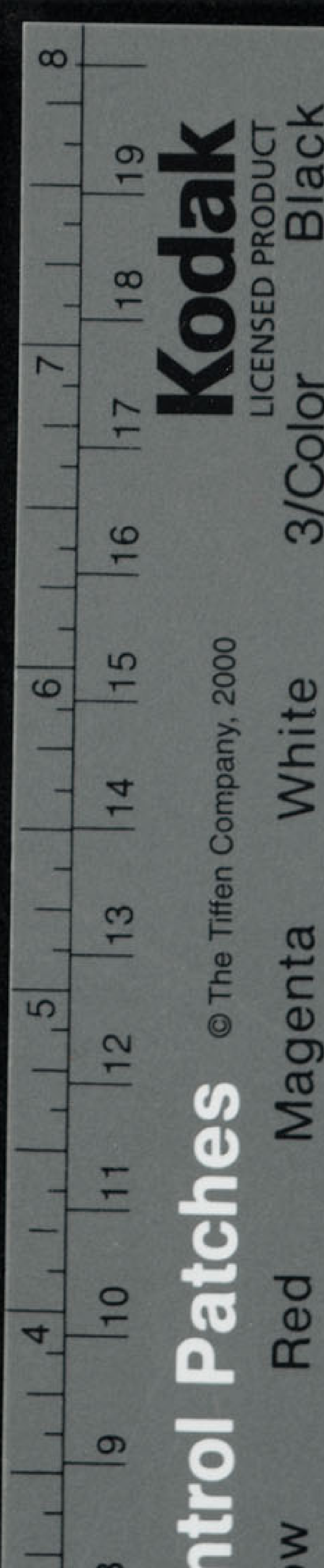

ex eo mo invalidant instrā facta p eū. bar. videt sibi cōtra
i. l. eā. §. 1. ff. ad. l. iul. repet. ubi tenet cōtrarium. p. l. bar
barius. de offi. pres. et. l. 11. de pena. Sz Guil. qui. bar
sequit i d. l. barbarius tenet contrariū. q licz dum fuerit i po
ssessione tabellionatus. tn̄ nō tenet instrā p eū ɔfecta
Et s[ecund]a opi^o verior ē. p q̄ ē casus i. d. l. generali. Nec ob.
d. l. barbarius s[ecundu]m. Guil. q2 ibi pretor erat i materia tūc.
Naz ibi i[n]tervenerat cōis error. et auctoritas ei[us] q potu
erat eum tabellionē. et pretor formā ē preis q pretor
materne. l. 1. §. eis de cōst pecu. et l. cū vlius. i prin.
de accep. Item nō ob l. 11. C de pena q2 loq[ui]t[ur] i liberto q
portat cū modo eo tpre q mēitamt licz p[re]ea fuit revo
catus i servitutem ex causa i[n]gratitudinis vel alia ca.
Queritur xv. an tabellio propter delictū p[er]dat officium. et an
instrā teneat p eū facta. Guil. i tit. de tabel. circa
finem. tenet q nō. Tu dic q aut i totū privatur officio
tabellionatus. aut nō i totū. ut q2 de falso dānatur vel
de portatur. et sic efficitur servus pene. et isto casu instrā
post ea facta vitiantur. l. fi. C de sen. pa. et l. si aliquid
C. de suscep. arch. li. x. Facta vero an remaneant va
lida. ar. q sic i l. ex falsis. C. de transac. et ibi no. et l.
si quis ex argentariis. ff de ede. Sed si tabellio aliquo officio
privatur ad quod erat deputatus. et s[ecundu]m q privatur. tunc instrā
priora valent. ut i auct. de tabel. §. fi. C. de mu. et ath.
Queritur xvi. nunquid pr tabellio possit instrā p filio ɔficere
Et videtur q nō. q2 tabellio ē loco testis. l. domitius. ff de
testa. sed pr nō pot testificari p filio. l. parentes. ff de tes.
ergo nec instrā p filio cōficere. p hoc allego. d. l. si parentes
Contra pr p filio etiaz i p[ra]ti[ca] ~~de p[er]tinentibus~~ ɔficere pot
de castren pecu. p. d. l. si parentes. Sed an possit ɔficere
instrūm p filio i p[ra]ti[ca] de p[er]tinentibus ad peculiu ad ut
tenui. bar i l. i pubere. §. p. ff de fal. tenet et verū q si
pr ɔficiat instrūm respectu filii. Et ita nec tunc valet
etiaz respectu p[ro]p[ri]etat[is] nec respectu ususfructus. l.
si filius. §. pe. ff de fal.
Queritur xvii. quod e contra an filius tabellio possit ɔficere
instrūm p pr[e]. Dy. tractat hanc q[uesti]onem i. l. si vno. ff de
aucto. tu. et l. quod dicimus. §. pr. eo. ti. bar i l. pr. de fal.
et l. q testā. §. pr. de testa. Veritas est q filius emancipatus
pt. l. filius emancipatus. i pn. ff. de fal. Filius aut i p[ote]stati
p[at]ris nō pot. l. de. eo i pn ff. eo. ti. Queritur vltio nun
frater possit ɔficere instrūm p fr[atr]e. si sunt ambo i p[otes]t[ate] cum
nō pt de re q pt[ine]t ad eū. l de p[ro]p[ri]o i pn. ff de fal. Sed si sunt
emancipati pt. arl. impuberem. §. p. de fal.

Super eo vero quod asseris a pre-
sbyterum fornicariam detinen-
tem ipso iure ab officio suo sus-
pensum esse, scilicet pono si illas a no-
bis sacramento quae fecerit servare
non contempnat, nolumus illas
sibi prodesse. Idem episcopo Londoniensi.
Si autem clerici tuae iurisdictionis sive
in sacris ordinibus sive in inferiori-
bus constituti fornicarias de-
tinent et eas ad secundam vel
tertiam commonitionem a se di-
miserint, eadem decreti
contemptum licet tu eos eccle-
siasticis vel eorum proventibus ap-
postolica spoliare officio quam-
vis ipsius iudicio intercedat (?).
Lucius III.
Vestra duximus devotione man-
dandum quod alicubi de cetero nul-
lus audeat missam sacerdo-
tis quem scit concubinam in-
dubitanter habere. Alibi vero le-
gitur: non potest aliquis
quantumcumque pollutus divina
polluere sacramenta, quae
purgatoria sacramenta cunc-
tarum contagionum existunt.
Quamvis enim sacerdotes hi qui ne-
sciunt (?) quamquam non
possint sumere gratiam ab ipso
sacerdote vel iustitia quae omnia
in se fide purgantur. Ce-
terum aliud est tamen noto-
rium, aliud occultum. Noto-
rium diffinitur. De quo pro-

id fere occultum quod ab
ecclesia toleratur. Ceterum aliud est a
talium officiis abstinere ut scandali
licentia cessans (?) et hi ad penitentiam
fructum (?) ... atque aliud sic taliter (?)
... informatione sacramenti
iniustitia respuant. Sine dubita-
tione itaque teneatis quod a clericis
et pluribus quamquam fornicariis quamdiu
ab ecclesia tolerantur nec ipsorum opus eum
denuntiare (?) liceat divina iustitia
audiantur et alia recipiantur eccle-
siastica sacramenta. Innocentius III. Ex-
oniensi episcopo.
Tua nos duximus fraternitas consulendos si cle-
ricos publice concubinas habentes,
cum qui a te conveniunt se esse
concubinarios diffitentur, nec appa-
ret contra eos legitimus accusator, et
credendum sit testimonio bonorum
virorum quos in partibus (?) dicere (?)
noscuntur. Nos ergo ... Quod
si crimen eorum ita publicum est ut
merito debeat appellari notorium,
in eo casu nec testis nec accusa-
tor est necessarius, cum huiusmodi crimen nulla possit
tergiversatione celari. Si vero
publicum est non ex evidentia sed ex
fama, in eo casu ad condempna-
tionem eorum sola testimonia
non sufficiunt, cum non sit testi-
monium sed testibus iudicandum.
Sed si de clericis illis talis habeatur sus-
picio ut ex ea scandalum gene-
retur in populo, licet contra ipsos non
appareat accusator, eis tamen est ...

pellaus decanus non potuit post
h' fre sniam in dec̄ et io suā
ipsum a eo post ap. sine promul
gatam irritam decernimus et
tamen non obstante q decanus
ad executionem suam est va
riando processit quod propter hoc ep̄s
appellasset suam tollat eius
effectum ad tempus duxerit sus
pendendum cum utrum ap.
interposita prede non debuerit ad
suam exequendam offici
alis processum qui post ap. hu
iusmodi irritum et inanem de
cernentes iudicamus
eum ap. ad nos interposita s
debuerit innouari. Porro
l3 excois sua in decanum p
episcopum promulgata rite lata p
ma facie uideatur cum p
dictum officialem ecclesie prohibi
tum ne seruaretur in ecclesia
dicta et decanus ne celebraretur
in ecclesia prohibendo diuinum uide
retur officium perturbare quia
tamen post ap. ad nos interpositam
ex parte decani cui eciam offi
cialis duxerit deferendum aplos
concedendo non solum prin
cipale negocium sed accessoria ad
nostrum eciam referabantur exa
men eandem sententiam post ap.
hui promulgatam decernimus ui
ribus caruisse. Cum sit archiepiscopus p
ap. ap. predictam de qua supra
officialis litteras in notitie
decanum denunciauit e
uitandum senonensem tamen cano
nicos cum sanctorum quibus con
ctis communicauerint eid
in ap. ad nos interposite mag.
quam denunciationem ab

archiepo tūe deferentem iniust
publices iudicamus. Idem
mediolan. archiepo.
Ut nostrum procedat de uultu dei iu
dicium ... et s. iudicibus dedimus
in mandatis ut si post sedem
mandatum p q totum cognitionem
negocii ad nostrum iudicium reuo
cauimus traditam sigilli dom. h. a
te cognoscentem ex secutam eam
decreuerint irritam et inanem.
intimantes illi negocio sed eo ini
presumet cum plures ... pon. ad
se ad euocare negocium. que ad
eum super aliquo negotio prouoca
re. Idem abbati et sancti Felici et G.
canonico bonon.
Ulatu nob uře littere continebant
quod cum quidam iudices quibus
cā querimus sambr. et rinotor.
plebes iterebat suar ab ap. se
commissa proplete. sambor
sindicum perhibuisset et procura
tore plebis dicti uocari ad nos
fuit sine termino appellatum
nec delatum ap. fuit; nec ad
prosecucionem ipsius terminus
a iudicibus prioribus assignatus
plebanus de sambr. super obs
uatione predicte sententie sic. tona
biliter lata erat nostras ad
nos litteras a nobis super infir — et alia pres literas
manda eadem postmodum.
ad alios iudices impetrauit
nisi in postionibus litteras de p
ribus hita mencione. Unde in du
bitacione reuocato an poste
riores iudices uel uos deberetis
de ista cognoscere nos super hoc
consuli uoluistis et s. licet
appellanti lime a sententia dil
geantur cum alege autem